

چون قورئانی پیروز له بهر ده کهیت ؟

(/) ﴿

وه رگیترانی به ده ستکاری یه وه

م / شیرزاد عبدالقادر

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه :

موسلمانانی بهر پیز : شاراوونی یه که خه ریک بوون به قورئانی پیروزه وه به خویندنه وه و له بهر کردنی و تیگه یشتن لپی و کارپی کردن پیی پاداشتیکی گه وره ی هه یه لای خوی گه وره .. نیمه یش له م باسه دا ده مانه ویت ئه مه بخه یه بهر چاوی خوینه ران که چون قورئانی پیروز له بهر ده کهیت به ئومیدی ئه وه ی که سانیک هه بن له ناو موسلماناندا له بهر که ری قورئانی پیروز بن .

ئه م باسه یشمان ده خه یه پرو له ریگای چه ند خال و دابه شکردنی کدا :

خال یه که م : بنه ما گشتی یه کان :

ئه م بنه مایانه یش بریتین له :

۱- نیاز

۲- پاکی (الاخلاص) :

هه موومان ده زانین که کلیلی قبول کردن عیبادهت نیاز پاک یه ، وه هه ر کرداریک به دوور بوو له و نیاز پاک یه ئه وا بهرو بوومی نی یه وه ئه گه ر هه ندیکی هه بوو ئه وا زور کات داهاته که ی باش نابیت وه له سه رووی هه موو شتی که وه مروقه به دوور ده بیت له پاداشتی خودا و قبول کردن عیبادهت . جا ئه ی ئه و که سه ی که نیازت هه یه قورئانی خودا له بهر بکه ییت نیازی خوت پاک بکه ره وه له هه موو مه به ستی که که دژ به یه که له گه ل نیاز پاک ی وه دل ی خوت پاک بکه ره وه ته نها بو خودا

۳- ته قوای خودا :

﴿(۱)﴾

﴿خوای گه وره ده فه رمیت :﴾

(1) - (/) .

واته : ته قواى خودا بکه ن به کار کردن به دینی خودا ئەوا له ئەنجامیشدا خواى گه وره شتی زۆرتان
فێرده کات.. وه له (ابن مسعود) هوه (خوای لی پازی بیټ) هاتوو که فهرموو یه تی : (مرۆڤ به دوور
ده بیټ له زانستی شه رعی به هۆی ئەنجام دانى بۆ تاوان) ...
گومانیش له وه دا نی یه که تاوان پۆشنى دل ده کوژینیت ه وه ، وه لاوازی دروست ده کات له عه قلدا ، وه
پاشان لاشه قورس ده بیټت بـۆ عیباده تی خواى گه وره که یه کێک
له وعیباده تانه (له به رکردنی قورئانی پیرۆزه .

۳- هیمهت به رزی :

هه رکه سیك که توشی سستی بیټ ، وه حه ز به ته مه لی بکات ئەوا گومانی سه رکه وتنی پی نابریت له م
لایه نه دا . گومانیش نابری موسلمان قورئان له به ر بکات مه گه ر به هیمه تیکی به رز وه ه و لیکى
ته واونه بیټ . هه ر بۆیه پیویسته له سه ری هه ندی خو شی دونیا پشت گو ی بخت وه هه ولی خو ی زیاد
بخاته کار بۆ ئەوه ی بگاته ئەم مه به سته پیرۆزه .

۴- گرتنی به رنامه وشێوازی راست بۆ له به رکردن :

ئەم خاله یش پاشان روونی ده که یه وه ، به لام لی ره دا ده لێین که هه ندی که س کاتیک هاندانیک
ده بیستیت یان ده خوینیت ه وه له سه ر قورئان ئەوا یه کسه ر زۆر به په له وه روو ده کاته ئەم کاره به بی
ئوه ی به رنامه یه کی دارپێژاوی هه بیټ تییدا ، یان راویژی که سیك وه ربگریټ که خاوه ن ئەزموونه له م
کاره دا بۆیه ئەنجامی ئەم که سانه یش زۆر جار نه گه یشتنه به مه به ست ، که وا بوو به رنامه ی دارپێژاوی
زۆر گرنگه پیش ئەوه ی بچیته ناو ئەم کاره پیرۆزه وه .

خالی دووه م : ته مه ن و کاتی له به رکردن :

باشترین ته مه ن بۆ له به رکردن بریتی یه له ته مه نی بچوکی ، هه ر بۆیه قورئان له به ر بکه تاوه کو
ته مه نت بچوکه ، چونکه مرۆڤ له وکاته دا زیاتر شت وه رده گریټ و زیاتر ده توانیت له میشکی دا
بمینیته وه ، وه هه رچه نه ده ته مه نی به ره وگه وه بوون بپوات ئەوا توانای له به رکردنی به ره ولاوازی
ده پوات

ته مه نی زیڕین یان قوناغی زیڕین به باشترین قوناغی له به رکردن ده ژمیردریت وه ئەمه یش بریتی یه له
ته مه نی تاوه کو (۲۵) سالی ، له مه ودوا مرۆڤ له به رکردن زۆر قورس ده بیټ له سه ری (۲).

(2) - ئەمه یش مانای ئەوه نه یه دواى ئەم ته مه نه ئەگه ر که سیك له خو ی پا ده بینیت له پووی زی ره کی و کاتی
ده ست به تالی هه لئه سیټ به له به رکردنی قورئان..... مه به ستمان له وه ی که باس مان کرد به شیوازیکی گشتی و
زۆرینه یه .

خۆ ئەگەر موسلمان بۇ خۆی نەتوانیپت یان نەگونجیپت قورئان لە بەر بکات ئەوا با ئەو ھەلە لە دەست نەدات بۆ مندالەکانی کە لە ژێر دەستی خۆیدان ..

و ھەسبە بە کاتی لە بەرکردن لە پۆژدا ئەوا باشترین کات: کاتی بە دوور بوونە لە ئیش و کار، و ئەو کاتە یە کە تاییەتت کردوو ھە بۆ لە بەرکردن و ھە کاتی گونجاو دەگۆرپیت لە کەسیکە ھە بۆ کەسیکی تر بە پێی توانا و ئیش و کاری ئەو کەسە، بە لام بە شیوازیکی گشتی باشترین کات بریتی یە لە دواى نوێژی بە یانی.....

خالی سییەم : لە بەرکردن :

ئەم خالەیش لە سى لاو ھە باسى لى دەکەین :

یەكەم : چۆنیپتی لە بەرکردن یان خشتەى لە بەرکردن :

لەم باسەدا چەند ھە پێگا ھە یە بە پێی کەس و کات و گونجاندن بە لام لیرەدا ئیمە یە ک پێگا باس دەکەین کە بریتی یە لە پێگای یان شیوازی ئایەت .

ئەم شیوازی ھە بە مانایە دیت کە لە بەرکەری قورئان تەنھا ئایەتیک بخوینیت ھە چەند جاریک بە جۆریک دلی تەواو بداتە لای خویندەن ھە کە، پاشان ھە ولّ بدات ئەو ئایەتە بۆ خۆی لە بەر بلپیت، کە دلتیا بوولە لە بەرکردنی با ھە ولّ بدات ئایەتە کە ی دواى ئەو بە ھە مان شیو ھە لە بەر بکات، پاشان بۆ ئایەتیکى دیکە بە پێی خشتەى پۆژانەى خۆی کە چەند ئایەتیکە، یاخود چەند دپێیکە، یاخود نیو لاپەرە یە (پەرە یە ک بۆ چوار پۆژ دابنپیت) لە دوايشدا کە خشتەى پۆژانەى خۆی لە بەرکرد ئەوا با چەند جاریک بۆ خۆی لە بەر بیلپیت ھە تاو ھە کو تەواو دلتیا دەبیت بۆ پتەوی لە بەرکردنە کە ی .

دووەم: مەرجەکانی لە بەرکردن :

۱- خویندەن ھە ی راست و دروست :

یە کیک لە ھە لانی ھە کە لە بەرکەرانى قورئانى پیرۆز تپى دەکەون بریتی یە لە ھە ی کە خویندەن ھە ی بۆ قورئان ھیشتا نادروستە بە لام لە گەل ئەو ھیشدا ھە لدەسپت بە کارى لە بەرکردن، ئەنجامى ئەمەیش بریتی دەبیت لە لە بەرکردنیکى ھە لە

چارەسەرکردنی ھە لە کردن لە خویندەن ھە دا بریتی یە لە ھە ی کە دەبیت لای مامۆستایەکی بە توانا لە بواری قورئان خویندندا بخوینیت . و ھەرگرتنى قورئان لە کەسانی بە توانا و شارەزا زۆر بە پووونی دەردەکە و پت لە ژيانى پینغەمبەر ﷺ و ھاو ھە لاند ﷺ، و ھە لە کردارو وانە دانە ھە ی زانایانى ئیسلام لە کۆنە ھە تاو ھە کو سەردەمى خۆمان ..

۲- لە بەرکردنی پتەو :

له بهرکردنی نوئی پئیویسته له بهر کردنیکی پته و بیئت، به جۆریک ههله و وهستان قه بول نه کات جا ئه گهر ویستت به شیکی نوئی له بهر بکهیت به پیی خشته کت، ئه واپیویسته له بهر کردنت بۆی وه کو له بهرکردنی سورته تی (الفائحه) بیئت، خو ئه گهر وا له بهر نه کرد خۆت به وه دامه نی که له بهر ت کردوه . که و ابو قبول ناکریت له له بهر کهری قورئان ههله و وهستان هه بیئت له له بهر کردنیدا، له ریگا کانی له بهرکردنی پته و بریتی به له وهی که نه پۆی بۆ خشته ی سبهینی تا وه کو خشته ی ئه مپۆت ته و اوله بهر نه کهیت .

۳- خویندنه وهت بۆ جگه له خۆت :

به م کارهیش ههله کانی خۆت بۆ دهرده که ویت “ چونکه هه ندی که س هه یه که به شی پۆژانه ی خۆی له بهر کرد گومانی وا ده بات که به پته وی له بهری کردوه ” بۆیه دلخۆش و شادومانه له کاتی کیشدا که نازانیت ههله هه یه له بهر کردنه کهیدا . که واته ئه وهی که ده توانیت ههله کانت بۆ ئاشکرا بکات ئه و که سه یه که تۆ بۆی ده خوینیته وه .. پرواتیش وا بیئت هه رچه نده ژیروخیرا بیئت له له بهرکردندا ئه و تۆ بی پئیویست نابیت له که سیکي تر که گوئی بیستی خویندنه وه و له بهر کهراوی تۆ بیئت . له م حاله ته دا له بهر کهر ده توانیت به شی له بهر کهراوی هه فته یه ک یان زیاتر به جاریک بخوینیته وه بۆ ئه و که سه گوئی بیسته .

۴- دووباره کردنه وهی نزیک :

له بهر کهراوی نوئی پئیویستی به دووباره کردنه وهی نزیکه .. وه به شی خۆت له پۆژدا هه رچه نده پته و له بهری بکهیت ئه و به س نیه تا وه کو له نزیکترین کاتدا دووباره ی نه که یته وه، ئه وه ییش بریتی به له هه مان پۆژ که تۆ تییداله بهر ت کردوه .

جا ئه گهر به شی ئه و پۆژته له بهر کرد ئه و - به لای که مه وه - پئیویسته له هه مان پۆژدا پینچ جار دووباره ی بکه یته وه، ئه م کارهیش هه رچه نده زه حمه تی تییدا به له سه ره تا وه به لام به بهر ده وام بوون له سه ری ئه و مروؤف رادیت و کاریکي ئاسان ده بیئت له سه ری - انشاء الله -

۵- به ستنه وهی له بهر کهراوی پۆژ به له بهر کهراوی له وه و پییش:

گونجاو نی به بۆ له بهر کهری قورئان که به شی خۆی له بهر بکات له پۆژدا به بی ئه وهی ئاگادار بیئت له به ستنه وهی ئایه ته له بهر کهراوه کان به یه کتره وه، به لکو پئیویسته ئه وهی که له بهری ده کات بیبه ستیته وه به له بهر کهراوی پییشی خۆی، وه به وله بهر کهراوه ی که له دوا ی خۆی دیت .

سییه م: چه ند هۆکاریکي یارمه تی دهر بۆ له بهر کردن :

۱- خویندنه وهی له بهر کهراوه کان له نوێزه سوننه ته کاندای .

۲- خویندنه وه یان له هه موو کاتی کدا- به پیی توانا- به تاییهت له کاتی چاوه پروان کردنی نوێژه کاندئا .

۳- تیگه یشتن له مانای ئایه ته کان .

گومانی تیدا نییه که تیگه یشتن له مانای ئایه ته کان قورئان، وه ووردبوونه وه لییان یه کی که له باشتین هۆکاره کان خیراوجوان له بهر کردنی به شی پۆژانه ی خوئی، هه ربۆیه چاک وایه له بهر که له گه له بهر کردنی به شی پۆژانه ی کورته یه که له مانای ئایه ته کان بزانیته به جوریک که مانای ووشه ی ئایه ته کان ومه بهسته گشتی یه کان لای ئاشکراو پرون بوو بیته ..

لیره یشتا خویننه ده توانیته په یوه ست بیته به یه کی که له دوو ته فسیره ی قورئان بوو جی به جی کردنی ئەم مه بهسته:

- تیسیر الکریم الرحمن فی تفسیر کلام المنان (عبدالرحمن السعدی) .

- ایسر التفاسیر لکلام العلی القدر (ابو بکر الجزائری) .

۴- گوئی پاگرتن له کاسیتی قورئان:

بلاو بوونه وه ی خویندنه وه ی قورئان له جیهاندا له پیگای کاسیته وه یه کی که له گه وره ترین نیعمه ته کان خوی گه وره له م سهرده مه دا” بۆیه با بهرنامه یه کی دیاری کراوت هه بیته له گوئی گرتن له قورئان به م پیگایه وه با گوئی گرتنت بۆی هه م له کاتی له بهر کردندا بیته وه هه م له کاتی دووباره کردنه وه ت بۆی.

لیره یشتا ده توانین سود له قورئان خویننه به ناوبانگه کان ببینین که به جوانی وبه پرونی زانستی (تجوید) یان جی به جی کردوو له خویندنه وه کانیا ن له وانه - بۆنومه - (محمد صدیق المنشاوی، محمود خلیل الحصری، علی عبدالرحمن الحذیفی، محمد ایوب.....) .

۵- په یوه ست بوون به یه که (مُصَحَف) هوه :

ئه م کاره یشت وات لی ده کات که تیگه ل بوونت بۆ دروست نه بیته له وینه ی ئایه ته کان له ناو په ره کان قورئاندا که وابوو به هه له ده ژمیردریته له بهر که ره ره جاروه له بهر (مُصَحَف) ی که بخویننیته وه که جیاوازن له چۆنیته نوسیندا.

۶- ئەگه ر کرا ئایه ته له بهر کراوه کان بنوسیته وه:

خالی چواره م : زانینی ئایه ته له یه که چوه کان:

ده زانین له قورئاندا چه نده ها ئایه ته دووباره کراوه یه، وه چه نده ها ئایه ته له یه که چوه هیه، به لام جیاوازی له نیوانیاندا هیه له پیته کدا یان زیاتر، یان پاش وپیشی تیدا یه له وشه دا، یان ووشه یه که ده گۆریت به ووشه یه کی تر.....

له بهر کهری قورئان چاک وایه له م جیاوازی و لیکچونانه ناگادار بیت بو ئه وهی تیکه ل بوونی بو
 دروست نه بیت نمونه ی گه لیک زوره هیه له م بواره دا، ئیمه لیره دا چهند نمونه یه ک دینینه وه بو
 ئه وهی ئه م خاله پروون ببیته وه له لای خوینهران :

- ۱- [وَمَا أَهْلَیْهِ لَیْغِرَ اللّٰهَ] (۳): [وَمَا أَهْلَیْهِ لَیْغِرَ اللّٰهَ] (۴) .
- ۲- [وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ] (۵) : [وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ] (۶) .
- ۳- [كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ] (۷) : [كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ] (۸) .
- ۴- [عَذَابٌ عَظِيمٌ] (۹) [عَذَابٌ أَلِيمٌ] (۱۰) [عَذَابٌ مُّهِينٌ] (۱۱) .
- ۵- [لَيْئَسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ] (۱۲) : [لَيْئَسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ] (۱۳) .
- ۶- [وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ] (۱۴) :
- [فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ] (۱۵) .
- ۷- [وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ] (۱۶) :
- [وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ] (۱۷) .

(3) - (/) .

(4) - (/) .

(5) - (/) .

(6) - (/) .

(7) - (/) .

(8) - (/) .

(9) - (/) .

(10) - (/) .

(11) - (/) .

(12) - (/) .

(13) - (/) .

(14) - (/) .

(15) - (/) .

(16) - (/) .

(17) - (/) .

خوینەری قورئان بەبەدواچوونی بۆ ئەم شتانه زۆری بۆ دەردەکەوت، تۆیش دەتوانیت جیاکردنەوێت
هەبێت لە نێوانیاندا، بەوەی کەبەکورتی لەلای خۆت تۆماریان بکەیت لە کاتی لەبەر کردنەکەتدا، یان
ئەوێت بەگەرێتەوێت بۆ ئەو پەرتوکانەیی کە لەم باسەدا نووسراون لەوانە :

۱- فتح الرحمن في كشف ما يلبس من القران لابي زكريا الأنصاري .

۲- متشابه القران لابي الحسين منادی .

۳- أسرار التكرار في القران لمحمود الكرمانی.....

خالی پێنجەم : دوبارە کردنەوێت (المراجعة) :

ئەم خالەیش لە تەواوی لە بەرکردنە "بۆیە لەبەر کردن نییە بەبێ دوبارە کردنەوێت.....

لێرەیشدا پێش ئەوەی بچینە سەر دوبارە کردنەوێت سێ شت باس دەکەین :

۱- بەردەوام بوون لە قورئان خویندن :

هەرکەسێک نیازی هەبێت قورئان لەبەر بکات بۆ ئەوەی سودی لێ ببینێت لە پەروەشتی وخوا پەرستیدا"
ئەوا بێ گومان بەردەوام دەبێت لەسەر خویندنی قورئانی پێرۆز .. کەواتە بەردەوام بە لەگەڵ ئەم
قورئانە تا بەردەوام لەگەڵت بمیێتەوێت .

۲- ئەندازەیی زۆر :

ئەو کەسەیی کە دەیهوێت لاپەرەیهک یان هەندێ زیاتر دوبارە بکاتەوێت لە پۆژیکدا لە کاتیکدا چەند (
جزء) یکی لەبەرە ئەو پێی ناوتریت دوبارە کردنەوێت، وە سودیشی زۆر کەم دەبێت، بەلکو
لەبەرکەری قورئان پێویستی بەو هەیهکە گونجانندی هەبێت لە نێوان لەبەر کراوەکە و
ئەندازەیی دوبارە کردنەوێتەوێت .

۳- سود بینین لە هەندێ لە کاتەکانی سالددا :

وێکەمانگی پەمەزانی پێرۆز، پێغەمبەری خودایش ﷺ لەمانگی پەمەزانی پێرۆزدا کۆدەبوو وە
لەگەڵ (جبریل)، وە پێکەوێت قورئانیا دەخویند.....

● چۆنیتی دوبارە کردنەوێت :

پێویستە دوبارە کردنەوێت بە شیکێ نەبچراو بێت لە لەبەرکردندا- هەر وێکە ئاماژەمان پێ کرد- وە بە
هیچ جۆرێک نابێت لەبەرکەر بلیت : لەم پۆژانەدا دوبارە کردنەوێت نییە، یان دوبارە کردنەوێت کەم
لەهەفتەیی یان پۆژانی داهاوودا دەبێت.....

شێوازی بەسود بۆ دوبارەکردنەوێت بریتییه لەوەی کە هەرکاتیک بەشی ئەو پۆژەت دوبارە کردەوێت
ئەوا لەگەڵیدا بەشی چوار پۆژ لەو پێش دوبارە بکەیتەوێت، ئەمەیش مانای ئەوەیە بەشی هەرپۆژیک

پېنج جار دوباره ده بېته وه، يان ده توانيت له بری به شی چوار پوژ له وه و پيش به شی ده پوژ دوباره بکېته وه له گه ل به شی نه و پوژه تدا ... نه م شپو ازه يش انشاء الله سوډيکی زوری ده بېت

● چنه د هؤکاریکي يارمه تي دهر بؤ دوباره کردنه وه :

۱- پيش نوډ کردن .

۲- کار کردن له بواړی وانه وتنه وه ی له بهر کردنی قورئان . نه مه يش بؤ یه کیکه که خوی قورئانی له بهر بېت .

۳- خویندنه وه ی له بهر کراو له نوډی سوننه تدا.

۴- گوی پراگرتن له کاسیتی قورئان .

له کۆتایی خالی پېنجه م جاریکي تر ده لېین : بهر ده وام بوونت له سه ر دوباره کردنه وه خالی سه رکه وتنی تویه بؤ له یاد نه چوونه وه .

موسلمانان : نه مه چنه د رېنمایي یه ک بوو بؤنه و فیخو ازانه ی که ده یانه ویت قورئانی پیروژ له بهر بکن، وه با هه موومان بزانی که هیچ کاریک به بی زه حمه ت نه نجام نادریت، به لکو فیخو ازانی زانستی شه رعی له هه موو که س زیاتر پیویستی به نارام گرتنه، وه پیویستی به دوور که وتنه وه هه یه له به شیک له خۆشی ویشوی نه م دونیا یه به مه به سستی بوونی به مروقیکی زانا و بانگه وازکار بؤ رېگای پاکي ئیسلام وه با بزانی که هه ولدان و تیکو شان بؤ شاره زا بوون له دینی خودا به روو بوومی زور چاکی ده بېت هه م له خاوه نه که ی خوی، وه هه م له ناو موسلماناندا، خوی گه وره هه موو لایه کمان سه رکه وتوو بکات بؤله بهر کردنی قورئانی پیروژ و فیخو بوونی زانستی شه رع و بانگه واز کردن بوی .

والحمد لله رب العالمین.